

Menų istorijos mokykla

PASKAITŲ TVARKARAŠTIS: 2019 M. PAVASARIO TRIMESTRAS

Meno rinkos agentūra kviečia visus besidominčius vaizduojamojo meno istorija 2019 m. pavasario trimestre lankyti šiuos paskaitų ciklus:

VILNIUS KAIP MENO GALERIJA LEKT. – D. POCEVIČIUS			ĮVAIZDINTAS TIKĖJIMAS: BAŽNYTINIS MENAS IR BENDRUOMENĖ LEKT. – PROF. HABIL. DR. A. ALEKSANDRAVIČIŪTĖ	
Sav.	Data: Pirmad.		Data: Ketvirtad.	Temos:
I	III.25.	Vilnius kaip meno galerija po atviru dangumi	III.28.	Įvadas. Antikinė atvaizdo samprata ir jos transformacijos V–VIII a. krikščionių dailėje. Krikščionių vaizduojamosios dailės susiformavimo aplinkybės. Antikinės atvaizdo sampratos perkėlimas į bažnytinį meną. Mirusiųjų portretų ir jų kulto poveikis šventojo paveikslo susiformavimui. Bizantijos dvaro papročių įtaka formuojantis ikonos tradicijai. Karo lauko ženklų ir politinių simbolių įtaka.
II	IV.01.	Ką mums mena Vilniaus relikvai?	IV.04.	Krikščioniškoji ikona ir jos reprezentacijos būdai. Ikonų kilmės legendos ir stebuklingieji paveikslai. Ikonos vardas ir tipas. Ankstyvųjų ikonų ypatumai. Religinio atvaizdo reprezentacija: pavienio paveikslo gerbimas ir procesijos.
III	IV.08.	Meniniai LDK ir ATR artefaktai Vilniuje	IV.11.	Bažnytinės ikonografijos permainos ankstyvaisiais viduramžiais. Politiniai ir religiniai „paveikslų karo“ aspektai (XVIII – IX a.). Mokymas apie paveikslą po ikonoklastų kovų. Liturgija ir atvaizdai bažnyčios erdvėje. „Retoriniai viduramžiai“ (IX–XIII a.). Vaizdo ir teksto santykio problema.
IV	IV.15.	Rusijos imperijos palikimas Vilniui	IV.18.	Pasaulietinė kultūra ir bažnytinės dailės krizė XV–XVI a. Vėlyvieji viduramžiai: privataus kulto apraiškų plėtra ir devocinio atvaizdo transformacijos. Viešojo garbinimo objektai – katedrų altoriai. Renesansas ir religinio meno krizė. Bažnytinis

				paveikslas - sakralusis objektas ir autoriaus kūrinys. Dailė protestantų šventovėse.
V	IV.24.	Konservatyvus tarpukario Vilnius	IV.25.	Tridento bažnytinis susirinkimas (1545-1562) ir reformuotoji dailė. Bažnyčios reforma ir menas. Dailė kaip tikėjimo vaizdinių reprezentacija ir inscenizacija. Vaizdų retorika ir alegoriškumas. Liturgija ir architektūra: altorių simbolika. Dinamiškosios kulto formos: procesijos, piligrimystė, kalvarijos.
VI	IV.29.	Ankstyvojo sovietmečio klasika	V.02.	Nauji poreforminės ikonografijos akcentai. Esminiai ikonografijos pokyčiai reformuotoje bažnyčioje. Švč. Mergelės Marijos garbinimo aspektai. Kristaus ir Švč. Trejybės atvaizdai. Šventųjų kultai ir atvaizdai potridentinėje bažnyčioje. Lokalinės potridentinių bažnyčių gyvenimo aplinkybės ir vietiniai pamaldumo prioritetai.
VII	V.06.	Kas modernaus sukurta vėlyvuoju sovietmečiu	V.09.	Liturgija, bažnyčios architektūra ir įranga. Šventovės samprata ir sakralaus pastato simbolika. Jeruzalės šventyklos istorija. Krikščioniškoji šventykla - Dangiškosios Jeruzalės simbolis. Bažnyčios įranga po II Vatikano susirinkimo. Potridentiniai altoriai.
VIII	V.13.	Reliktai kaip istorinio miesto veidrodis	V.16.	Apsilankymas Bažnytinio paveldo muziejuje ir/arba Bernardinų bažnyčioje.

LEKTORIAI:

ALEKSANDRA ALEKSANDRAVIČIŪTĖ – dailės istorikė, habilituota menotyros mokslų daktarė, Vilniaus dailės akademijos Dailės istorijos ir teorijos katedros profesorė, Lietuvos kultūros tyrimų instituto vyriaus. mokslo darbuotoja. Pagrindinė tyrimų kryptis – sakralinės dailės paveldas (altoriai). Mokslinės publikacijos apie XVI-XIX a. bažnytinę ir pasaulietinę taikomąją dailę, ornamentikos istoriją ir teoriją. Dailės kritikos tekstai apie XX-XXI a. taikomąją dailę ir grafiką. Lietuvos dailės istorikų draugijos, Lietuvos dailininkų sąjungos, mokslinių žurnalų redkolegijų, ekspertų komisijų narė.

DARIUS POCEVIČIUS – rašytojas, vertėjas, publicistas, gidas, mėgstantis save vadinti tiesiog miesto tyrinėtoju. Parašė keturias knygas: dvi didelės apimties itin detalias iliustruotas istorines studijas apie Vilnių „Istoriniai Vilniaus relikvai 1944–1990, I dalis“ (2018) ir „100 istorinių Vilniaus relikvų“ (2016), literatūros kritikos rinktinę „Rašytojų kūjis“ (2007), poezijos ir prozos knygą „Vieną kartą gyveno vienas žmogus“ (2003). D. Pocevičiaus knygos apie Vilnių ypatingos tuo, kad pirmą kartą lietuviškai pateikia plačiai nežinomus faktus ir netikėtas išvalgas apie Vilnių, dažnai prieštaraujančias įprastoms vadovėliuose ir turistiniuose giduose aptinkamoms nuostatomis. Jo knygos apie Vilniaus relikvus buvo apdovanotos Vilniaus mero, „Literatūros ir meno“, „15 minučių“ premijomis ir susilaukė didelio vilniečių susidomėjimo.

* * *

Daugiau informacijos apie paskaitas rasite Meno rinkos agentūros tinklapyje www.menorinka.lt
Išklausiems nemažiau 6 paskaitas bus išduotas kursų baigimo pažymėjimas.

Paskaitų pradžia – 18.15 nurodytomis dienomis. Paskaitos trukmė – 1 val. 15 min. bei 15 min. klausimams ir diskusijoms. Registracijos į paskaitas nėra, paskaitos mokamos, bilieto kaina – 8 Eur. Vietų skaičius ribotas (max. 40).

Paskaitos vyksta meno galerijoje „Kunstkamera“ (Ligoninės g. 4, Vilnius)

Galimi paskaitų temų, lektorių ar datų pasikeitimai. Informacija apie tai bus skelbiama Meno rinkos agentūros Facebook profilyje „Vilniaus Aukcionas“.

* * *

Naujiena: Meno klubas

Meno klubas – tai klubiniu principu veikianti meno mylėtojų, kurie nori gilinti savo žinias įvairių meno aktualijų ir istorinių peripetijų srityje, draugija. Esminis bruožas – tai kiekvieno klubo dalyvio aktyvi kontribucija bendrame renginyje, interaktyvumas, dalyvavimas, įsitraukimas. Kitaip tariant, kiekvieno susitikimo turinį kurs patys jo dalyviai. Planuojama, kad susitikimai vyks kartą per mėnesį. Temas susitikimams siūlys ir realizuos patys dalyviai: tai galės būti debatai, protmūšiai, filmų peržiūros, ekskursijos, kviestinio lektoriaus paskaita, ar tiesiog pačių klubo narių pasidalinimai savo estetinėmis ir meninėmis patirtimis. Meno klubo tikslas – maloniai, jaukiai, interaktyviai ir drauge įgyjant žinių bei tobulėjant – praleisti vieną vakarą per mėnesį bendraminčių draugijoje. Jungtis į klubo veiklą kviečiami visi besidomintys menu, o ypač – pastovūs Meno istorijos mokyklos (MIM) lankytojai.

1-as susitikimas: balandžio 3 d.

2-as susitikimas: gegužės 1 d.

3-ias susitikimas: birželio 5 d.

Meno klubo susitikimai, kaip ir MIM paskaitos, vyks galerijoje „Kunstkamera“. Pradžia – 18.30